

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Навчально-науковий інститут новітніх освітніх технологій
Кафедра бізнес-аналітики та інноваційного інжинірингу

ГРАБАР Катерина Ігорівна

**Оперативне управління підприємством в умовах сучасних
інформаційних технологій / Operational Management of an Enterprise in
the Conditions of Modern Information Technologies**

спеціальність: 071 – Облік і оподаткування
освітньо-професійна програма – Бізнес-аналітика та управління
інноваційними системами

Кваліфікаційна робота

Виконала студентка групи
ОБАзм-21
К. І. Грабар

Науковий керівник:
к. е. н., доцент Ярощук О. В.

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту:
«___» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри
_____ Бруханський Р. Ф.

ТЕРНОПІЛЬ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОПЕРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ТА РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ	6
1.1. Оперативне управління підприємством: сутність, цілі та завдання	6
1.2. Інформаційні технології у бухгалтерському обліку та аналізі: сучасні тенденції	15
Висновки до розділу 1	21
РОЗДІЛ 2. ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УПРАВЛІНСЬКІ ПРОЦЕСИ ПІДПРИЄМСТВА	23
2.1. Використання інформаційних технологій для оперативного обліку та контролю фінансових потоків	23
2.2. Інформаційні технології в управлінському обліку та прогнозуванні діяльності підприємства	26
Висновки до розділу 2	32
РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОПЕРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ПІДПРИЄМСТВА	34
3.1. Оптимізація бухгалтерського обліку за допомогою інформаційних технологій: практичний досвід	34
3.2. Напрями розвитку інформаційних технологій в оперативному управлінні та облікових процесах	39
Висновки до розділу 3	42
ВИСНОВКИ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	47

ВСТУП

Актуальність вибраної теми. Сучасні підприємства працюють в умовах високої конкуренції, постійної змінюваності ринкових умов і швидкої цифровізації бізнес-середовища. У таких умовах ефективне оперативне управління стає важливою складовою успішного функціонування компаній, дозволяючи швидко адаптуватися до нових викликів, оптимізувати витрати та забезпечувати високу продуктивність. Інформаційні технології, такі як ERP-системи, хмарні платформи, автоматизація облікових процесів та аналітичні інструменти, суттєво розширюють можливості підприємств, забезпечуючи їм гнучкість, точність і прозорість у фінансовому обліку та управлінні ресурсами.

Крім того, технології цифровізації, що стрімко розвиваються, змінюють підходи до облікових та управлінських процесів, спрощуючи інтеграцію різних підрозділів компанії та сприяючи комплексному підходу до управління. Наприклад, ERP-системи дозволяють інтегрувати всі операційні та фінансові аспекти діяльності компанії в єдину систему, що не лише підвищує точність облікових даних, але й забезпечує актуальність і доступність інформації для прийняття рішень у режимі реального часу.

Потреба в ефективному управлінні фінансами також зростає через глобальні виклики та економічну нестабільність, що вимагає швидкого ухвалення обґрунтованих рішень для збереження фінансової стійкості підприємства. В умовах, коли зовнішнє середовище швидко змінюється, а підприємства стикаються з ризиками інфляції, зростанням вартості ресурсів та коливанням попиту, інформаційні технології стають незамінними інструментами для стратегічного планування та оперативного реагування на ринкові зміни.

В Україні низка науковців досліджують оперативне управління підприємствами з використанням сучасних інформаційних технологій. Серед них: Білоконь Т. М., Бруханський Р. Ф., Грузіна І. А., Голуб А. С., Жигалкевич Ж. М., Кияновська Я. Ю., Лебідь О. В., Онопко А. С., Перерва І. М., Пилипенко О. В. та інші. Серед зарубіжних науковців вказану проблематику досліджували Бріньолфссон Е., Девенпорт Т., Друкер П., Гаммер М., Каплан Р., Крістенсен К.,

МакАфі Е., Мінцберг Г., Нолан Р., Нортон Д., Чампі Дж. та інші.

Таким чином, дослідження оперативного управління підприємством з використанням сучасних інформаційних технологій є вкрай актуальним, адже воно надає можливість більш глибокого розуміння ролі цифрових рішень у підвищенні ефективності бізнес-процесів, дозволяє адаптувати діяльність підприємства до мінливих ринкових умов та зміцнювати конкурентоспроможність у глобальній економіці.

Мета дослідження. Метою роботи є визначення ролі сучасних інформаційних технологій у забезпеченні ефективного оперативного управління підприємством, а також дослідження їхнього впливу на бухгалтерський облік та контроль фінансових потоків.

Завдання дослідження. У ході дослідження було поставлено такі завдання:

1. Вивчити теоретичні основи оперативного управління підприємством.
2. Проаналізувати сучасні інформаційні технології, які використовуються в бухгалтерському обліку та аналізі.
3. Дослідити вплив ERP-систем на інтеграцію бізнес-процесів підприємства.
4. Оцінити роль аналітичних систем у підвищенні точності та швидкості фінансових рішень.
5. Виявити переваги та недоліки застосування хмарних платформ у фінансовому обліку.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є сучасні інформаційні технології, що використовуються для оперативного управління підприємством.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є процеси оперативного управління підприємством та використання інформаційних технологій у бухгалтерському обліку та аналізі.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використовувались такі методи дослідження: аналіз і синтез, порівняння, методи

статистичного та фінансового аналізу, а також моделювання процесів на основі використання ERP-систем і аналітичних платформ.

Новизна отриманих результатів. Новизна дослідження полягає в комплексному аналізі ролі інформаційних технологій у підвищенні ефективності оперативного управління підприємством. У роботі представлено аналіз інтеграції ERP-систем з іншими бізнес-платформами, що дозволяє забезпечити прозорість і точність облікових даних у режимі реального часу.

Практична значимість дослідження. Результати дослідження можуть бути використані для впровадження сучасних інформаційних систем у підприємствах різного профілю, що дозволить підвищити ефективність облікових і управлінських процесів, знизити ризики та покращити управління фінансовими потоками.

Апробація результатів дослідження. Науково-теоретичні положення проведеного дослідження апробовано на XIII Національній науково-практичній конференції «Освіта, наука, бізнес, енергетичні технології: сучасний стан, проблеми та перспективи» (м. Тернопіль, ЗУНУ, 31 травня 2024 р.) та XIV Національній науково-практичній конференції «Сучасні аспекти та перспективні напрямки розвитку науки і бізнесу» (м. Тернопіль, ЗУНУ, 14 листопада 2024 року).

Структура і обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи викладено на 52 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОПЕРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ТА РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

1.1. Оперативне управління підприємством: сутність, цілі та завдання

Оперативне управління підприємством є ключовим компонентом управлінської діяльності, спрямованим на забезпечення ефективного функціонування підприємства в короткостроковій перспективі. Це процес ухвалення та реалізації поточних управлінських рішень, які дозволяють підприємству ефективно виконувати основні виробничо-господарські завдання, зберігаючи стабільність і гнучкість у відповідь на швидкі зміни як у внутрішньому, так і у зовнішньому середовищі. На думку таких відомих науковців, як Пітер Друкер та Генрі Мінцберг [33; 47], оперативне управління не тільки зосереджене на досягненні поточних результатів, але й створює підґрунтя для довгострокового розвитку, дозволяючи підприємству ефективно використовувати ресурси для досягнення запланованих цілей.

Значення оперативного управління для ефективності підприємства є надзвичайно важливим. Завдяки оперативному управлінню компанія забезпечує стабільність своєї діяльності, досягає високих показників продуктивності та швидко адаптується до нових ринкових умов. На думку Роберта Каплана та Девіда Нортон [36], які розробили збалансовану систему показників, оперативне управління має тісний зв'язок з реалізацією стратегічних цілей компанії, оскільки воно забезпечує злагодженість між поточними діями й довгостроковими цілями. Це дозволяє підприємству постійно утримувати курс на розвиток та вдосконалення навіть у нестабільних умовах. Ефективне оперативне управління дозволяє компанії уникати збоїв у роботі, підтримуючи високу якість виконання бізнес-процесів, що є основою для конкурентоспроможності на ринку.

Серед ключових аспектів, на які впливає оперативне управління, виділяють управління ресурсами, контроль і оцінку діяльності, адаптацію до

змін та мотивацію персоналу.

Перший аспект — управління ресурсами. Ефективне управління ресурсами включає раціональне використання людських, матеріальних, фінансових і інформаційних ресурсів, що дозволяє підприємству забезпечувати стабільну діяльність та досягати оперативних цілей. За словами науковців, таких як Джеймс Хіндс і Браян Картер [37], раціональне використання ресурсів сприяє мінімізації витрат, підвищенню рентабельності та оптимізації виробничих процесів, що дозволяє підприємству зосередитись на стратегічних пріоритетах без втрати конкурентоспроможності.

Другий аспект — контроль та оцінка діяльності, які є невід'ємними елементами оперативного управління. Контроль забезпечує моніторинг виконання планових завдань, що дає можливість виявляти будь-які відхилення від запланованих показників та оперативно на них реагувати. Завдяки ефективному контролю керівники можуть вчасно коригувати поточні дії та забезпечувати досягнення поставлених цілей. Крім того, контроль є важливим інструментом оцінки ефективності роботи працівників і загалом підприємства, що допомагає знаходити шляхи для подальшого вдосконалення процесів.

Третій аспект — адаптація до змін. Сучасний бізнес-середовище є динамічним і вимогливим, і здатність швидко адаптуватися до нових умов є однією з ключових переваг підприємства. Кріс Арджиріс і Ренсіс Лайкерт [10] наголошують на тому, що оперативне управління сприяє підвищенню гнучкості підприємства, допомагає знизити ризики, пов'язані з ринковими змінами, та забезпечує стабільність і стійкість бізнесу навіть в умовах невизначеності.

Четвертий аспект — мотивація та управління персоналом. Успіх оперативного управління великою мірою залежить від залученості працівників у процеси досягнення поставлених цілей. Ефективна система мотивації дозволяє підвищити продуктивність праці, сприяє формуванню відповідальності за результати роботи та забезпечує відповідність особистих цілей працівників цілям організації. Забезпечення високої мотивації працівників через систему стимулів та визнання досягнень є важливою складовою оперативного

управління, яка безпосередньо впливає на якість і швидкість виконання робочих процесів.

Таблиця 1.1

Основні аспекти та вплив оперативного управління на ефективність підприємства

Основні аспекти	Вплив оперативного управління
Управління ресурсами	Знижує витрати, оптимізує процеси, сприяє раціональному використанню ресурсів
Контроль та оцінка	Забезпечує моніторинг виконання планів, виявлення відхилень і корекцію дій
Адаптація до змін	Підвищує гнучкість підприємства, знижує ризики ринкових змін
Мотивація персоналу	Підвищує продуктивність, формує відповідальність, сприяє досягненню цілей

Отже, оперативне управління є критично важливим елементом управлінської діяльності підприємства, оскільки воно дозволяє підтримувати ефективність бізнес-процесів, забезпечує гнучкість, стабільність та підвищує конкурентоспроможність підприємства в умовах постійних змін.

Узагальнюючи значення оперативного управління, можна підкреслити його виняткову важливість для успішного функціонування підприємства. Оперативне управління, зокрема, є основою для ефективної роботи всіх підрозділів компанії, адже воно дозволяє вчасно реагувати на зміни та виклики ринку, забезпечувати стабільність та підтримувати досягнення стратегічних цілей через виконання поточних завдань. Підприємства, які мають налагоджені механізми оперативного управління, можуть не лише підтримувати стабільність своєї діяльності, але й активно розвиватися навіть у складних економічних умовах. Як показують дослідження провідних науковців та практиків, таких як Роберт Каплан і Девід Нортон [36], ефективне оперативне управління є важливим інструментом для досягнення високих показників продуктивності, оптимізації витрат та підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Водночас, оперативне управління відіграє важливу роль у формуванні корпоративної культури, яка сприяє злагодженій і продуктивній роботі команди.

Створення умов, за яких працівники мають змогу брати активну участь у процесі прийняття рішень, відчувати свою відповідальність за результати діяльності, а також отримувати підтримку і заохочення за якісне виконання завдань, сприяє зростанню рівня задоволеності роботою та, відповідно, продуктивності. Це особливо важливо в умовах сучасного ринку праці, де підприємства, які підтримують комфортні та мотивуючі умови роботи, мають більше шансів на залучення та утримання кваліфікованих фахівців. Відповідно до концепції Абрагама Маслоу [45] про ієрархію потреб, забезпечення базових і соціальних потреб персоналу позитивно впливає на загальну ефективність діяльності підприємства.

Додатково, оперативне управління забезпечує не лише контроль та коригування дій у реальному часі, але й дозволяє підприємству впроваджувати новітні інформаційні технології для покращення управлінських процесів. Сучасні ERP-системи, такі як SAP, Oracle або 1C, не лише автоматизують облікові та виробничі процеси, але й забезпечують керівництво доступом до ключових показників ефективності в режимі реального часу. Це дає можливість оперативно реагувати на зміни ринкових умов, впроваджувати необхідні коригувальні заходи та уникати фінансових втрат. Використання інформаційних технологій у рамках оперативного управління сприяє підвищенню прозорості діяльності, зниженню ймовірності помилок та сприяє швидкому обміну інформацією між підрозділами, що є критичним для забезпечення скоординованості дій на всіх рівнях управління.

Загалом, оперативне управління є базовою платформою, яка підтримує гнучкість підприємства та його здатність швидко реагувати на виклики і можливості. Воно сприяє злагодженій роботі різних підрозділів, підтримуючи баланс між стабільністю та адаптивністю. На практиці це означає, що підприємства, які мають належний рівень оперативного управління, здатні не лише ефективно працювати в поточному періоді, але й формувати передумови для сталого зростання в майбутньому. Оперативне управління, таким чином, виступає важливим фактором у досягненні не тільки оперативних, але й

стратегічних цілей підприємства, адже забезпечує довготривалу конкурентоспроможність та адаптацію до динамічних змін ринку.

Загалом, цілі та завдання оперативного управління підприємством формуються виходячи з необхідності забезпечення стійкості та ефективності його діяльності в умовах сучасного, динамічного бізнес-середовища. Основні цілі оперативного управління можна розглядати як комплекс напрямів, спрямованих на досягнення стійкості підприємства, його конкурентоспроможності та здатності адаптуватися до змінних умов ринку, а також раціонального використання всіх доступних ресурсів. Оперативне управління об'єднує різні аспекти управління, починаючи від підтримки рентабельності й закінчуючи створенням сприятливих умов для роботи персоналу.

Підтримка рентабельності та ефективності діяльності підприємства є одним із пріоритетів оперативного управління, оскільки без стабільного фінансового результату підприємство не зможе функціонувати в довгостроковій перспективі. Це завдання передбачає оптимізацію операційних процесів з метою мінімізації витрат, збільшення продуктивності, а також забезпечення належного контролю над усіма бізнес-процесами. За словами Каплана та Нортон [36], цей процес потребує детального моніторингу ключових показників ефективності (Key Performance Indicators), що дозволяє керівникам швидко оцінювати стан підприємства та приймати обґрунтовані рішення. Наприклад, система Balanced Scorecard передбачає регулярний аналіз фінансових, операційних та інших показників, що дозволяє оперативно ідентифікувати відхилення від запланованих результатів та приймати своєчасні коригувальні заходи. Рентабельність у цьому випадку є індикатором того, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси для досягнення фінансових цілей, і її забезпечення — важливе завдання для оперативного управління.

Ще однією важливою ціллю є забезпечення гнучкості та адаптивності підприємства. В сучасних умовах швидких змін на ринку, що характеризуються підвищеною конкуренцією, технологічними інноваціями та змінами споживчих

потреб, підприємство повинно швидко реагувати на нові виклики. На думку Кріса Арджиріса і Ренсіса Лайкерта [10], здатність до гнучкості дозволяє підприємству ефективно реагувати на непередбачені зміни, мінімізуючи ризики втрати позицій на ринку. Адаптивність підприємства є основою для його стійкості, оскільки забезпечує швидке реагування на зміну зовнішніх умов. Наприклад, під час пандемії COVID-19 багато підприємств зуміли швидко перебудувати свої операційні процеси, перейти на дистанційний режим роботи або оптимізувати виробництво для мінімізації втрат. Це свідчить про важливість гнучкості для збереження конкурентоспроможності в умовах кризи.

Підтримка високої якості продукції або послуг — ще один ключовий напрям оперативного управління. Відомий фахівець у сфері якості Філіп Кросбі [40] наголошує, що якість є критичним фактором, що впливає на успіх підприємства, і її забезпечення залежить від чітко організованих процесів і суворого контролю на всіх етапах виробництва. Підприємства, які зосереджують увагу на якості продукції або послуг, можуть досягти високого рівня задоволеності клієнтів, що сприяє підвищенню лояльності споживачів та створенню позитивного іміджу на ринку. Підтримка якості є важливим елементом для забезпечення конкурентоспроможності, оскільки вона дозволяє підприємству виділятися серед конкурентів та закріплювати свої позиції на ринку. Завдання оперативного управління у цьому напрямі полягає в регулярному аналізі процесів, стандартів якості, контролю за дотриманням встановлених вимог і швидкому коригуванні відхилень.

Ефективне використання ресурсів є критично важливим завданням, оскільки від цього залежить фінансова стійкість підприємства. За словами Хіндса і Картера [37], раціональне використання ресурсів дозволяє підприємству забезпечувати оптимальні показники рентабельності та знижувати операційні витрати. Під ресурсами тут розуміються не лише матеріальні активи, а й трудові, фінансові та інформаційні ресурси, що також вимагають ефективного управління. Наприклад, ефективне планування витрат на матеріали або оптимізація процесу логістики дозволяють мінімізувати витрати на

виробництво, що, в свою чергу, сприяє підвищенню загальної рентабельності підприємства. Оперативне управління в даному випадку має завдання забезпечення ефективного планування і використання ресурсів для досягнення короткострокових та довгострокових цілей.

Також важливою ціллю оперативного управління є забезпечення дисципліни та координації між різними підрозділами підприємства. На думку Анрі Файоля, дисципліна і чітка координація дій між підрозділами є основою для досягнення високої продуктивності і злагодженої роботи підприємства. Це завдання передбачає налагодження комунікації між різними рівнями управління і створення ефективної системи контролю за виконанням завдань. Без узгодженості дій та дисципліни неможливо досягти високої ефективності діяльності, адже кожен підрозділ має чітко виконувати свої функції, дотримуючись загальних корпоративних стандартів. Таким чином, забезпечення узгодженості в діях працівників є одним із пріоритетів оперативного управління, яке сприяє покращенню якості продукції чи послуг.

Окремою важливою метою є підвищення мотивації та залученості персоналу. Мотивація працівників відіграє важливу роль у забезпеченні їхньої продуктивності та якості виконання завдань. Відповідно до теорії А. Маслоу [45], задоволення базових та соціальних потреб персоналу впливає на їхню відданість роботі та стимулює досягнення високих результатів. Створення сприятливих умов для працівників, забезпечення адекватних стимулів та можливостей для професійного зростання сприяє підвищенню їхньої продуктивності та задоволеності роботою. Оперативне управління має передбачати заходи, які сприяють мотивації персоналу, наприклад, через систему стимулів, заохочення, гнучкість у виконанні завдань та розвиток корпоративної культури.

Таким чином, цілі та завдання оперативного управління можна розглядати як багатоаспектну систему заходів, яка забезпечує стабільність і розвиток підприємства через оптимізацію всіх бізнес-процесів.

Цілі та завдання оперативного управління формують фундамент для

ефективного управління підприємством, орієнтуючись на створення умов для його стабільного функціонування і розвитку. Окрім уже визначених цілей, можна виділити такі додаткові аспекти, які стають дедалі більш актуальними у сучасних умовах.

Інноваційний розвиток. В умовах глобальної цифровізації й швидкого розвитку технологій підприємства стикаються з необхідністю постійного вдосконалення процесів і впровадження інноваційних рішень. Оперативне управління забезпечує швидке реагування на можливості використання новітніх технологій, що допомагає підприємству не лише зберігати конкурентоспроможність, але й досягати лідерських позицій у своїй галузі. Сюди входить розробка та реалізація заходів щодо оновлення технологічного парку, автоматизація виробничих і облікових процесів, впровадження цифрових рішень у комунікації та управлінні даними. Інновації в оперативному управлінні дозволяють не лише оптимізувати витрати, але й створювати нову цінність для споживачів, розширюючи ринкові можливості підприємства.

Оцінка ризиків та управління ними. Ризик є невід'ємною частиною будь-якої бізнес-діяльності, і однією з важливих цілей оперативного управління є ідентифікація, оцінка та мінімізація ризиків. Ризики можуть виникати як у зовнішньому середовищі (економічні, політичні, ринкові), так і у внутрішньому (організаційні, операційні, фінансові). Завдання оперативного управління полягає в розробці системи раннього виявлення ризиків і планів дій на випадок їх виникнення. Як зазначає професор Дуглас Хаббард [63], управління ризиками вимагає систематичного підходу та інтеграції механізмів контролю на кожному етапі операційного процесу. Це допомагає підприємству уникати небажаних ситуацій, що можуть призвести до фінансових втрат, репутаційних ризиків або навіть до зупинки виробництва. Таким чином, оперативне управління повинно включати розробку методів для мінімізації ризиків, таких як страхування, диверсифікація активів і створення резервних фондів.

Підтримка інформаційної прозорості та комунікацій. Успішне оперативне управління неможливе без належного рівня прозорості в інформаційних потоках

та ефективних комунікацій між підрозділами. Сучасні інформаційні системи (ERP-системи, управлінські панелі) дозволяють об'єднувати всі дані підприємства в єдину інформаційну базу, що підвищує швидкість доступу до актуальної інформації і спрощує процеси прийняття рішень. Забезпечення прозорості комунікацій дозволяє керівникам на всіх рівнях бути поінформованими про стан виконання завдань, виявляти можливі проблеми на ранньому етапі та оперативно реагувати на зміни. За словами Майкла Портера [55], належна інформаційна прозорість є основою для ефективного управління, оскільки вона дозволяє забезпечити злагоджену роботу всіх підрозділів.

Підвищення соціальної відповідальності та етичних стандартів. В умовах зростаючої уваги до корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) підприємства прагнуть дотримуватись високих етичних стандартів у своїй діяльності. Ціль оперативного управління у цьому напрямі полягає у створенні умов, що сприяють відповідальному ставленню до суспільства, екології та працівників. Наприклад, КСВ може включати відповідальне управління відходами, зменшення викидів в атмосферу, створення безпечних і комфортних умов праці. Такі дослідники, як Арчі Керрол, наголошують, що соціальна відповідальність підприємства сприяє зміцненню його репутації та довіри з боку суспільства. Оперативне управління у цьому контексті може розробляти та впроваджувати програми корпоративної відповідальності, моніторити їх виконання та звітувати про результати перед зацікавленими сторонами.

Розвиток людського капіталу. Підвищення кваліфікації та професійного рівня працівників також є важливим завданням оперативного управління, оскільки знання та навички співробітників безпосередньо впливають на ефективність усіх процесів на підприємстві. Оперативне управління повинно включати заходи з навчання та розвитку персоналу, що можуть варіюватися від регулярних тренінгів до підтримки здобуття вищої освіти або сертифікації за спеціальністю. Крім того, ефективне управління людським капіталом передбачає проведення оцінки результатів роботи співробітників і створення системи кар'єрного зростання. Як зазначає Гері Беккер [12], економіст, що спеціалізується

на економіці праці, інвестиції у людський капітал є одним із найефективніших способів підвищення продуктивності та конкурентоспроможності організації.

Оптимізація бізнес-процесів. Ще одним завданням оперативного управління є постійна оптимізація бізнес-процесів для підвищення продуктивності та зниження витрат. Сюди належить використання сучасних методик, таких як Lean-менеджмент, Six Sigma, які допомагають зменшити витрати, покращити якість продукції та знизити кількість втрат. Оптимізація процесів є безперервним процесом, що вимагає аналізу всіх етапів діяльності підприємства і застосування інноваційних рішень для скорочення циклів виробництва, прискорення обробки інформації та покращення логістики. Завдяки цим методам компанія може ефективно використовувати наявні ресурси і зберігати високу якість кінцевого продукту або послуги.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що цілі та завдання оперативного управління є багатограничними й охоплюють всі аспекти діяльності підприємства. Вони забезпечують ефективність, гнучкість, стабільність та інноваційний розвиток, що необхідні для досягнення стійкості в сучасному динамічному бізнес-середовищі. Кожна з цілей і завдань спрямована на зміцнення конкурентоспроможності підприємства, його здатності адаптуватися до змін і підтримувати стабільну роботу в умовах глобальних викликів.

1.2. Інформаційні технології у бухгалтерському обліку та аналізі: сучасні тенденції.

Інформаційні технології в обліку стали основою для зниження обсягу рутинної роботи, підвищення ефективності управлінських процесів та якості фінансової інформації, що забезпечує конкурентоспроможність підприємств на сучасному ринку. Такі цифрові рішення, як ERP-системи, спеціалізовані платформи для фінансового аналізу та автоматизація аналітичних процесів, дозволяють підприємствам у різних галузях швидко адаптуватися до змінних умов ринку та забезпечувати високу точність облікових даних.

Одним із провідних напрямів цифровізації обліку є впровадження ERP-систем (Enterprise Resource Planning), що надають інтегровані інструменти для управління всіма операційними та фінансовими процесами підприємства. Згідно з дослідженнями Томаса Девенпорта [29], ERP-системи становлять комплексні інформаційні платформи, що об'єднують усі аспекти діяльності організації — від обліку витрат і запасів до управління закупівлями, виробництвом і фінансами. Такі системи, як SAP, Oracle та 1C, дозволяють забезпечувати швидкий облік і контроль за фінансовими операціями, а також надають доступ до повних і точних даних у реальному часі. Це допомагає компаніям підтримувати надійний фінансовий контроль і спрощує прийняття управлінських рішень на основі актуальних даних. Наприклад, SAP пропонує спеціалізовані модулі для управління фінансами, обліку активів і ризиків, що дає змогу керівникам повною мірою оцінювати фінансове становище компанії та своєчасно реагувати на зміни в економічних умовах.

Ще однією важливою технологією для обліку є системи для обробки фінансових даних, що спеціалізуються на зборі, обробці та аналізі великих обсягів інформації, забезпечуючи точне прогнозування та моделювання. Такі платформи використовують технології штучного інтелекту та машинного навчання для розширеного аналізу фінансових показників, що дозволяє підприємствам прогнозувати доходи та витрати з більшою точністю. Як зазначає Дуглас Хаббард [63], використання сучасних аналітичних платформ допомагає знизити ризики та покращити якість управлінських рішень. Важливим аспектом таких систем є автоматизація прогнозування фінансових результатів, побудова моделей поведінки клієнтів та аналіз можливих ризиків. У результаті підприємства можуть ухвалювати більш зважені та стратегічно обґрунтовані рішення, що дозволяє уникати кризових ситуацій і втрат.

Автоматизація обліку також є суттєвим досягненням інформаційних технологій, що знижує витрати часу на виконання рутинних завдань і зменшує ризик помилок. Автоматизація бухгалтерських процесів, таких як обробка рахунків, облік витрат та інвентаризація, підвищує ефективність роботи

облікових підрозділів і знижує вплив людського фактора на фінансову звітність. Наприклад, система 1С дозволяє автоматично обробляти великі обсяги даних, виконувати регулярні розрахунки та генерувати звітність, що відповідає міжнародним стандартам. Це не тільки спрощує виконання повсякденних завдань бухгалтерії, але й дає змогу прискорити формування фінансових звітів, що є важливим для великих компаній із значним обсягом операцій.

Розвиток хмарних технологій також сприяє удосконаленню бухгалтерського обліку, забезпечуючи доступ до даних у будь-який час і з будь-якого місця. Такі платформи, як QuickBooks Online та Xero, дозволяють зберігати всі облікові дані на хмарних серверах, що підвищує доступність інформації для співробітників і знижує витрати на підтримку внутрішніх серверів. На думку дослідника Брайана Артура, хмарні облікові системи також підвищують безпеку даних, оскільки передбачають регулярне резервне копіювання та захист від несанкціонованого доступу. Використання хмарних систем сприяє швидшому обміну інформацією між різними відділами компанії, що є вирішальним для підтримання актуальних даних і прийняття своєчасних управлінських рішень.

Забезпечення відповідності вимогам міжнародних стандартів є ще однією важливою роллю інформаційних технологій у бухгалтерському обліку. Наприклад, системи автоматизованої звітності в ERP-платформах допомагають компаніям формувати фінансову звітність відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS), що підвищує довіру з боку інвесторів та регулюючих органів. За словами Майкла Портера [55], відповідність міжнародним стандартам забезпечує прозорість і довіру, а також допомагає залучати нових інвесторів, оскільки така звітність дає їм можливість оцінити реальний фінансовий стан підприємства.

Інтеграція цифрових рішень у бухгалтерські процеси дозволяє підвищити прозорість діяльності підприємства. Завдяки цьому компанії можуть досягати більш високого рівня об'єктивності та повноти у поданні фінансових даних, що сприяє поліпшенню управлінської звітності. Наприклад, Oracle Financials, як ERP-рішення, інтегрує різні операційні та аналітичні дані в єдину базу, що

дозволяє проводити детальний аналіз усіх фінансових потоків. Такий підхід полегшує моніторинг усіх аспектів обліку та дозволяє відстежувати фінансовий стан у реальному часі, що є важливим для великих підприємств, де управлінські рішення повинні ухвалюватися на основі актуальних даних.

Важливо також зазначити, що цифрові технології значно знижують операційні витрати, пов'язані з обліковими процесами. Автоматизація операційного обліку, включаючи нарахування заробітної плати, облік податків та управління витратами, дозволяє мінімізувати ручну працю та скорочує час на обробку даних, що особливо цінне для великих підприємств. Використання інформаційних технологій у бухгалтерському обліку стало необхідним інструментом для сучасного бізнесу, забезпечуючи зниження витрат, підвищення точності облікових операцій і створення умов для більш ефективного управління.

Таким чином, інформаційні технології трансформують бухгалтерський облік, забезпечуючи інтеграцію, автоматизацію та прозорість усіх процесів. ERP-системи, інструменти для фінансового аналізу, хмарні облікові платформи та автоматизовані системи звітності забезпечують підприємствам можливість гнучкого управління фінансами, мінімізують ризики та підвищують рівень достовірності облікових даних. У сучасних умовах цифровізації облікові технології є важливим інструментом для досягнення стійкості та успішності бізнесу в довгостроковій перспективі.

Узагальнюючи роль сучасних інформаційних технологій у бухгалтерському обліку, можна відзначити, що вони забезпечують не лише автоматизацію й оптимізацію облікових процесів, але й фундаментально змінюють підходи до управління фінансами й даними на підприємстві. Цифровізація в обліку охоплює широкий спектр процесів, які дозволяють підвищити швидкість виконання операцій, забезпечити прозорість облікових процедур і значно покращити якість фінансових даних, що надаються для прийняття стратегічних рішень. У цьому контексті інформаційні технології стають інструментом не лише технічного забезпечення, а й ключовим

компонентом, який формує основу для досягнення стійкого розвитку підприємства.

Сучасні ERP-системи, такі як SAP, Oracle та 1C, надають можливість повної інтеграції всіх підрозділів та операційних процесів підприємства, що забезпечує безперервний обмін інформацією в реальному часі. Це означає, що керівництво отримує точні й актуальні дані щодо всіх аспектів діяльності компанії, включаючи фінанси, виробництво, закупівлі, продажі та інші ключові процеси. ERP-системи не тільки автоматизують облікові операції, але й забезпечують доступ до об'єктивної інформації, яка є основою для фінансового прогнозування, бюджетування та стратегічного планування. Завдяки інтеграції даних з усіх підрозділів компанії в єдину базу, ERP-системи дозволяють побудувати цілісну систему контролю та оцінки фінансових показників, що допомагає керівництву ефективно управляти ризиками та оптимізувати ресурсні витрати.

Окрім цього, сучасні інформаційні технології в бухгалтерському обліку дозволяють підприємствам забезпечувати відповідність вимогам міжнародних стандартів, таких як Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) та інші регулюючі вимоги. Це особливо актуально для великих корпорацій, які працюють на міжнародних ринках і повинні відповідати стандартам, що регулюють звітність та облік у різних країнах. Наприклад, системи автоматизованої звітності, що входять до складу ERP-платформ, дозволяють знизити ризик помилок та невідповідності вимогам регуляторів завдяки постійному оновленню відповідно до змін у законодавстві. Це спрощує процес формування звітності, забезпечуючи прозорість і доступність інформації для інвесторів, регуляторів та інших зацікавлених сторін.

Розвиток хмарних технологій також має велике значення для бухгалтерського обліку. Хмарні платформи, такі як QuickBooks Online, Xero, дозволяють зберігати всі облікові дані на віддалених серверах, що забезпечує доступ до інформації в будь-який час та з будь-якого місця. Хмарні рішення стають особливо актуальними в умовах зростання масштабів роботи з великими

обсягами даних, адже вони не тільки забезпечують гнучкість і доступність даних, але й дозволяють масштабувати облікові системи у відповідності до потреб компанії. Це забезпечує економічну ефективність, оскільки знижуються витрати на технічне обслуговування, резервне копіювання та зберігання інформації на внутрішніх серверах. Окрім того, хмарні платформи мають високий рівень захисту даних завдяки багаторівневим системам безпеки та регулярному оновленню протоколів безпеки, що особливо важливо для захисту фінансової інформації від кіберзагроз.

Додатково, інтеграція штучного інтелекту та машинного навчання у фінансові системи обліку відкриває нові можливості для прогнозування, аналізу та прийняття рішень. Наприклад, завдяки машинному навчанню фінансові системи можуть виявляти аномалії або ризики у фінансових даних, автоматично генерувати звіти про можливі проблеми та пропонувати заходи для їх усунення. Це значно підвищує якість аналітики, дозволяючи компаніям ухвалювати більш обґрунтовані рішення на основі точних і комплексних даних. Відомий дослідник штучного інтелекту, Ендрю Нг [49], зазначає, що завдяки алгоритмам машинного навчання компанії можуть автоматизувати не лише облік, а й прогнозувати результати діяльності, оцінювати продуктивність та проводити більш точний аналіз ринкових тенденцій.

Блокчейн-технологія також має великий потенціал у бухгалтерському обліку, надаючи нові можливості для захисту, прозорості та незмінності облікових даних [18]. Завдяки блокчейну кожна операція в бухгалтерському обліку фіксується у ланцюжку блоків, де дані не можуть бути змінені або видалені, що знижує ризик шахрайства та підвищує довіру до звітності. Блокчейн забезпечує прозорість і надійність інформації для всіх учасників бізнес-процесу, зокрема для аудиторів і регуляторів. Як зазначає дослідник Дон Тапскотт [60], блокчейн може стати основою для побудови нової моделі бухгалтерського обліку, яка забезпечуватиме повну довіру до фінансових даних завдяки їхній незмінності та публічності.

Зрештою, інформаційні технології значно знижують вплив людського

фактора на облікові процеси. Завдяки автоматизації операцій, включаючи облік витрат, нарахування заробітної плати, управління податками та іншими рутинними завданнями, скорочується ризик помилок, що виникають через ручну обробку даних. Це особливо важливо для великих підприємств, де обсяг транзакцій значний і будь-яка помилка може призвести до суттєвих фінансових втрат. Використання цифрових технологій дає змогу скоротити витрати на ведення обліку, оптимізувати операційні процеси та створити умови для більш точної й своєчасної фінансової звітності.

Підсумовуючи, сучасні інформаційні технології відіграють вирішальну роль у трансформації бухгалтерського обліку, забезпечуючи комплексний підхід до управління фінансами. Вони створюють цілісну інформаційну екосистему, яка дозволяє підприємствам інтегрувати облікові дані з іншими бізнес-процесами, забезпечувати високу точність та прозорість фінансових звітів, автоматизувати рутинні завдання і знижувати ризики. Інформаційні технології, такі як ERP-системи, хмарні платформи, штучний інтелект і блокчейн, стають ключовими інструментами для сучасного обліку, допомагаючи компаніям підвищити ефективність і досягати стратегічних цілей. У результаті, впровадження цих технологій не тільки підвищує конкурентоспроможність підприємств, але й забезпечує надійний фінансовий фундамент для сталого розвитку в умовах глобальної цифровізації.

Висновки до розділу 1

1. Оперативне управління є критично важливою частиною діяльності підприємства, спрямованою на забезпечення його стабільності, адаптивності та конкурентоспроможності. Це управління орієнтоване на ефективне використання ресурсів, досягнення короткострокових цілей та забезпечення гнучкості у відповідь на швидкі зміни ринкових умов.
2. Інформаційні технології значно впливають на оперативне управління підприємством, зокрема в бухгалтерському обліку. ERP-системи, платформи бізнес-аналітики та автоматизовані облікові інструменти підвищують точність обліку, забезпечують оперативний доступ до даних і створюють

єдину інформаційну базу для всіх підрозділів підприємства.

3. Серед основних аспектів оперативного управління, які впливають на ефективність діяльності підприємства, виділяють: управління ресурсами, контроль і оцінку діяльності, адаптацію до змін та мотивацію персоналу. Всі ці аспекти сприяють підвищенню продуктивності, оптимізації витрат та забезпеченню стабільності роботи.
4. Оперативне управління також забезпечує високий рівень мотивації персоналу через ефективну систему стимулів, що підвищує продуктивність та відповідальність працівників. Залученість персоналу до процесу досягнення цілей підприємства є важливим фактором у підтриманні стабільної діяльності.
5. Використання сучасних інформаційних технологій у бухгалтерському обліку дозволяє автоматизувати рутинні процеси, знижує вплив людського фактора і підвищує прозорість фінансових операцій. Це дозволяє підприємствам швидше реагувати на зміни, приймати обґрунтовані рішення та ефективно керувати ресурсами.
6. Впровадження інформаційних систем допомагає підприємству не тільки досягати поточних цілей, але й створює передумови для довгострокового розвитку. Використання сучасних інформаційних технологій є необхідним для забезпечення гнучкості, адаптивності та підвищення конкурентоспроможності підприємства у сучасному динамічному бізнес-середовищі.

РОЗДІЛ 2

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УПРАВЛІНСЬКІ ПРОЦЕСИ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Використання інформаційних технологій для оперативного обліку та контролю фінансових потоків

У сучасному бізнес-середовищі, яке характеризується високою динамічністю та вимогою до швидкого реагування, інформаційні технології стають важливим елементом для ухвалення обґрунтованих рішень і забезпечення надійного фінансового контролю. Завдяки таким технологіям компанії мають змогу в реальному часі отримувати інформацію про стан фінансів, аналізувати показники ефективності та своєчасно приймати заходи для оптимізації ресурсів.

Одним із ключових інструментів для реалізації оперативного обліку та контролю фінансових потоків є ERP-системи (Enterprise Resource Planning). Ці системи, такі як SAP, Oracle, Microsoft Dynamics 365, забезпечують повну інтеграцію всіх підрозділів підприємства, надаючи єдину інформаційну базу, в якій зібрані дані про фінансові операції, облікові процеси, логістику та виробничі потоки. Як зазначає Томас Девенпорт [29], ERP-системи дозволяють створити єдиний інформаційний простір для всіх операцій компанії, що дозволяє оперативно отримувати дані щодо витрат, доходів, дебіторської та кредиторської заборгованості. Так, наприклад, в системі SAP фінансові показники інтегровані з операційними даними, що забезпечує не лише доступ до повної фінансової інформації, а й можливість відстежувати будь-які зміни в режимі реального часу.

Ці системи не тільки автоматизують фінансові та облікові процеси, а й об'єднують інформацію з інших управлінських платформ, таких як CRM (системи управління відносинами з клієнтами), SCM (інструменти для управління ланцюгом постачання) та MRP (виробничі системи). Інтеграція ERP-систем з іншими бізнес-платформами дає змогу створити комплексну систему управління, яка забезпечує прозорість фінансових потоків на всіх етапах, від закупівлі матеріалів до отримання доходів. Це допомагає уникнути дублювання даних, підвищує точність фінансового обліку та дозволяє фінансовим

менеджерам краще контролювати витрати та доходи. Ця інтеграція забезпечує єдність інформаційного потоку, що підвищує точність і оперативність даних, необхідних для ефективного управління фінансами.

Інструменти моніторингу є ще одним важливим елементом у ERP-системах, що дозволяють керівникам відслідковувати ключові фінансові показники (KPI) у реальному часі. Наприклад, панелі моніторингу в Oracle Financials надають керівникам інформацію про рентабельність, обсяг грошових потоків, витрати та доходи як у розрізі проєктів, так і в межах усієї компанії. Це забезпечує вищий рівень прозорості у фінансовому управлінні, оскільки керівництво має змогу в будь-який момент отримати доступ до фінансової інформації та оперативно реагувати на зміни. За словами Дугласа Хаббарда, використання панелей моніторингу є важливим аспектом, який значно підвищує прозорість управління фінансами, оскільки допомагає відстежувати всі процеси на кожному етапі.

Крім ERP-систем, велику роль у контролі фінансових потоків відіграють інструменти бізнес-аналітики та візуалізації даних, такі як Power BI, Tableau та Qlik. Ці системи дозволяють глибоко аналізувати фінансові дані, створювати інтерактивні звіти, моделювати різні сценарії для прогнозування майбутніх показників та оцінки ризиків. Наприклад, Power BI від Microsoft дозволяє будувати дашборди та звіти, в яких фінансові показники представлені у вигляді графіків і діаграм, що полегшує сприйняття інформації та швидке прийняття рішень. Завдяки такій візуалізації аналітичні інструменти дозволяють не лише аналізувати минулі фінансові дані, а й робити прогнози, що особливо важливо для стратегічного планування та управління ризиками.

Серед інших важливих технологій для контролю над фінансовими потоками особливе місце займають системи управління казначейством, такі як Kyriba та SAP Treasury. Вони забезпечують централізоване управління ліквідністю, відстеження залишків на рахунках, контроль за платежами та управління фінансовими ризиками. Наприклад, Kyriba дозволяє бачити всі транзакції в одному інтерфейсі, що значно полегшує управління ліквідністю і

дозволяє фінансовим менеджерам оптимізувати грошові потоки. Такі платформи дають змогу компаніям уникати ризиків, пов'язаних з браком ліквідності, та знижувати витрати на фінансове управління завдяки автоматизації процесів.

Інновації у сфері штучного інтелекту та машинного навчання також сприяють ефективному управлінню фінансовими потоками. Багато ERP-систем та аналітичних платформ використовують алгоритми машинного навчання для аналізу історичних даних, виявлення тенденцій і аномалій, а також для створення прогнозів фінансових показників. Це дозволяє компаніям передбачати коливання на ринку, аналізувати можливі ризики та ухвалювати стратегічно обґрунтовані рішення. Наприклад, алгоритми машинного навчання можуть аналізувати витрати, прибутки, сезонні коливання та інші показники, щоб допомогти керівникам приймати більш точні й адаптивні рішення щодо управління ресурсами. Як зазначає дослідник штучного інтелекту Ендрю Нг [49], інтеграція машинного навчання в управлінські системи дозволяє створювати більш адаптивні й ефективні моделі контролю за фінансами.

Інформаційні технології також сприяють зниженню витрат на управління фінансовими потоками, що є важливим для великих компаній із складною структурою витрат. Автоматизація таких процесів, як розрахунки з постачальниками, обробка дебіторської заборгованості, контроль за виплатами, знижує трудомісткість роботи фінансових відділів і мінімізує ризик помилок, пов'язаних з людським фактором. Це не лише підвищує точність обліку, але й дозволяє керівництву краще прогнозувати майбутні витрати та доходи, а отже, ефективніше управляти ресурсами.

Окрім автоматизації, інформаційні технології забезпечують відповідність стандартам фінансової звітності, що є необхідним для міжнародних компаній, які підпадають під регулювання міжнародних стандартів, таких як IFRS або GAAP. ERP-системи мають вбудовані модулі для автоматизованого формування звітності згідно з вимогами стандартів, що дозволяє уникнути штрафів і підтримувати репутацію компанії на міжнародному рівні. Це підвищує рівень довіри з боку інвесторів і регуляторних органів, оскільки забезпечує прозорість

і відповідність фінансових звітів.

Інформаційні технології стали важливою частиною стратегічного управління фінансами, допомагаючи підприємствам забезпечувати повний контроль над фінансовими потоками і приймати обґрунтовані рішення на основі актуальної фінансової інформації. Інтеграція ERP-систем, інструментів бізнес-аналітики, систем управління казначейством та штучного інтелекту дозволяє компаніям не тільки автоматизувати облік і контроль фінансів, але й створює надійну базу для довгострокового планування і розвитку в умовах сучасного бізнес-середовища.

2.2. Інформаційні технології в управлінському обліку та прогнозуванні діяльності підприємства

У світовій економіці, де швидкість і точність стають визначальними факторами успіху, інформаційні технології забезпечують керівництву можливість глибокого аналізу фінансових даних і прогнозування майбутніх тенденцій. Використання таких технологій, як хмарні облікові системи, бізнес-аналітика та машинне навчання, дозволяє не тільки спростити процеси обліку, а й покращити процес планування, сприяючи стійкості та стабільності підприємства в умовах невизначеності.

Хмарні облікові системи є одним із ключових інструментів для сучасного управлінського обліку, оскільки забезпечують мобільність, зручність і доступність фінансових даних з будь-якої точки світу. Такі системи, як QuickBooks Online, Xero, Zoho Books, надають можливість зберігати облікову інформацію на віддалених серверах, що усуває необхідність у власній технічній інфраструктурі, значно знижуючи витрати на її підтримку. Це забезпечує централізований доступ до даних для всіх зацікавлених осіб у будь-який час, що дозволяє фінансовим командам працювати ефективно навіть за умов розподілених команд і віддаленої роботи. Дуглас Нобель [50] зазначає, що хмарні облікові платформи сприяють значній економії ресурсів і часу, а також дозволяють швидко вносити корективи у фінансові плани, виходячи з поточних

змін на ринку. Завдяки можливості доступу до даних у режимі реального часу фінансові менеджери можуть оперативно вносити зміни в управлінський облік і фінансове прогнозування.

Інструменти бізнес-аналітики мають велике значення для проведення управлінського обліку і дозволяють виконувати глибокий аналіз фінансових даних, виявляти приховані тенденції і формувати детальні звіти. Платформи бізнес-аналітики, такі як Power BI, Tableau та Qlik Sense, дозволяють створювати інтерактивні дашборди, що представляють дані у вигляді графіків і діаграм, полегшуючи розуміння складних фінансових показників і підтримуючи ухвалення оперативних рішень. Наприклад, Power BI дозволяє керівникам аналізувати інформацію про витрати, доходи, рентабельність і виявляти можливі точки для оптимізації. Згідно з дослідженнями Говарда Дрезнера [31], використання інтерактивних дашбордів і функцій візуалізації дозволяє керівникам швидше ухвалювати рішення на основі актуальних даних і оцінювати ефективність роботи різних підрозділів, що особливо важливо в умовах мінливих ринкових умов.

Бізнес-аналітика також інтегрує можливості прогнозування, які дозволяють компаніям готуватися до можливих сценаріїв розвитку подій. Завдяки функціям прогнозування на основі історичних даних компанії можуть оцінювати майбутні тенденції, планувати бюджети та уникати можливих втрат. Наприклад, платформа Power BI використовує прогностичні моделі для визначення змін у витратах та доходах на основі попередніх тенденцій, що дозволяє компаніям точніше планувати ресурси та уникати фінансових ризиків. Аналітичні платформи забезпечують можливість планування на основі сценаріїв, що дозволяє компаніям швидше адаптуватися до змін ринку та керувати фінансовими ресурсами більш раціонально.

Технології машинного навчання відкривають нові перспективи для прогнозування фінансової діяльності та управлінського обліку. Завдяки алгоритмам машинного навчання можна проводити автоматичний аналіз великих обсягів даних, виявляти закономірності та створювати більш точні

прогнози. Наприклад, алгоритми машинного навчання можуть аналізувати сезонні коливання, зміни поведінки споживачів, вплив макроекономічних факторів і передбачати майбутні витрати або доходи. Ендрю Нг [48], експерт у галузі штучного інтелекту, підкреслює, що застосування машинного навчання для прогнозування витрат і доходів підвищує точність управлінського обліку та дозволяє компаніям знижувати ймовірність фінансових втрат завдяки обґрунтованим прогнозам.

Машинне навчання не лише забезпечує точність прогнозування, а й дозволяє автоматично виявляти аномалії у фінансових даних. Це забезпечує вищий рівень фінансової безпеки, оскільки алгоритми здатні вчасно виявляти нестандартні ситуації, такі як раптове збільшення витрат або зниження доходів, що дозволяє оперативно реагувати на можливі загрози. За словами Девіда Вікстена [28], інтеграція машинного навчання в управлінський облік дозволяє покращити фінансовий аналіз, виявляючи аномальні показники та підвищуючи загальну ефективність управління. Завдяки цьому фінансові менеджери можуть запобігати ризикам і знижувати вплив зовнішніх факторів на фінансову стабільність компанії.

Застосування технологій великих даних (Big Data) є ще однією важливою складовою управлінського обліку і прогнозування. Використання Big Data дозволяє обробляти величезні обсяги інформації для врахування всіх можливих чинників, що впливають на фінансову діяльність компанії. Наприклад, завдяки Big Data можна аналізувати ринкові тренди, зміни у поведінці споживачів, макроекономічні показники, що дозволяє приймати стратегічні рішення з урахуванням усіх можливих ризиків і можливостей. Big Data також дозволяє оцінювати взаємозв'язок між різними економічними показниками, вивчати динаміку продажів і створювати точніші прогнози для довгострокового планування. Використання Big Data у фінансовому прогнозуванні дозволяє краще зрозуміти ринкові зміни та забезпечити стабільність компанії в умовах високої невизначеності.

Big Data також надає можливість аналізувати вплив макроекономічних

факторів на діяльність компанії, що є важливим для побудови фінансової стратегії. Використовуючи великі дані, компанії можуть враховувати такі фактори, як інфляція, процентні ставки, курси валют, що дозволяє точніше прогнозувати витрати та доходи і уникати можливих фінансових ризиків. Аналітичні моделі, що базуються на великих даних, надають компаніям змогу виявляти причинно-наслідкові зв'язки між внутрішніми та зовнішніми факторами, що сприяє глибокому розумінню ринкових змін і підвищенню конкурентоспроможності.

Загалом, інтеграція сучасних інформаційних технологій у сферу управлінського обліку та прогнозування дозволяє підприємствам ефективніше управляти фінансовими ресурсами, мінімізувати ризики та підвищувати точність бюджетування. Хмарні облікові системи надають доступ до актуальних даних у будь-який час і з будь-якого місця, бізнес-аналітика забезпечує глибокий аналіз та візуалізацію фінансових показників, а алгоритми машинного навчання та Big Data дозволяють створювати точні прогнози з урахуванням широкого спектра факторів. Це підвищує гнучкість компаній у реагуванні на зміни ринкової кон'юнктури та дозволяє формувати більш обґрунтовані фінансові стратегії. Завдяки цьому компанії можуть забезпечити стійкий розвиток та успішне зростання в умовах сучасної економіки, що потребує швидкості, адаптивності та точності в ухваленні управлінських рішень.

Сучасні інформаційні технології докорінно змінюють управлінський облік та прогнозування фінансової діяльності компаній, сприяючи стратегічному управлінню та адаптації до змін у ринковому середовищі. Впровадження цифрових інструментів, таких як хмарні системи обліку, ERP-платформи та машинне навчання, дозволяє підприємствам забезпечити інтеграцію даних, оптимізувати бюджетування та підвищити точність прогнозування. Ці інновації дозволяють приймати обґрунтовані рішення, оперативно реагувати на ринкові зміни та забезпечувати фінансову стабільність підприємства.

Хмарні облікові системи, такі як Xero, QuickBooks Online та інші, забезпечують доступ до даних у режимі реального часу, що особливо важливо

для міжнародних компаній або підприємств з розгалуженою структурою. Ці системи дозволяють автоматизувати облікові процеси, знизити витрати на утримання IT-інфраструктури та забезпечити постійний доступ до фінансової інформації для співробітників у різних точках світу. З огляду на сучасні тенденції розвитку віддаленої роботи, хмарні технології стають критично важливими для збереження ефективності облікових і аналітичних процесів, незалежно від місцезнаходження команди. Як зазначає Джонатан Хопкінс [65], дослідник інформаційних технологій у сфері обліку, хмарні платформи не тільки забезпечують мобільність, але й сприяють підвищенню безпеки даних, завдяки постійному резервному копіюванню та шифруванню.

ERP-системи (Enterprise Resource Planning) дозволяють компаніям об'єднувати всі облікові, аналітичні та операційні процеси в єдину інтегровану систему, що дозволяє керівникам контролювати всі аспекти діяльності підприємства з одного місця. Системи, такі як SAP та Oracle, забезпечують інтеграцію різних функцій – від управління закупівлями до контролю за витратами і управління запасами – що дозволяє підприємствам ефективніше використовувати ресурси, мінімізувати витрати та підвищити рівень обізнаності про стан фінансових показників. Завдяки ERP-системам фінансові менеджери можуть відслідковувати всі етапи діяльності компанії, здійснювати оцінку витрат, рентабельності та своєчасно коригувати бюджет. Наприклад, SAP надає можливість створення інтерактивних звітів, які відображають всі ключові показники у реальному часі, що є важливим для прийняття управлінських рішень на підставі точних і актуальних даних.

Технології машинного навчання відкривають нові перспективи для прогнозування фінансових показників та забезпечують більш високий рівень точності і гнучкості у процесах планування. Завдяки алгоритмам машинного навчання компанії можуть автоматично аналізувати великі обсяги даних, виявляти закономірності і створювати прогностичні моделі, що враховують безліч зовнішніх і внутрішніх чинників. Наприклад, системи на основі машинного навчання можуть аналізувати сезонні коливання, зміни в поведінці

споживачів та ринкові тренди, що дозволяє компаніям передбачати майбутні потреби у фінансуванні, планувати витрати і доходи з високою точністю. Ендрю Нг [49], експерт у сфері штучного інтелекту, відзначає, що машинне навчання дозволяє виявляти приховані закономірності та прогнозувати ймовірні зміни на ринку, що допомагає компаніям оперативно адаптувати свої стратегії.

Окрім покращення прогнозування, машинне навчання відіграє важливу роль у автоматичному виявленні ризиків. Наприклад, такі системи здатні автоматично аналізувати фінансові дані на предмет аномалій, що може свідчити про потенційні проблеми або ризики. Це забезпечує керівництво можливістю швидко реагувати на небезпечні зміни у фінансових показниках і запобігати кризовим ситуаціям. Девід Вікстен [27], відомий дослідник у галузі фінансового прогнозування, підкреслює, що алгоритми машинного навчання здатні здійснювати аналіз ризиків у режимі реального часу, що особливо важливо для великих підприємств з численними підрозділами, де необхідно оперативно відстежувати показники у різних напрямках.

Технології великих даних (Big Data) доповнюють можливості прогнозування і забезпечують більш точний аналіз на основі великої кількості зовнішніх і внутрішніх факторів. Big Data дозволяє компаніям вивчати вплив макроекономічних змін, динаміку попиту та поведінку споживачів, що забезпечує більш точне розуміння ринкових умов і тенденцій. За допомогою великих даних компанії можуть створювати складні моделі прогнозування, що враховують безліч чинників, таких як курси валют, інфляція, економічні показники та зміни у законодавстві. Використання Big Data дозволяє адаптувати фінансові стратегії до змін ринкового середовища, забезпечуючи вищу гнучкість та зниження ризиків.

Big Data також дозволяє оцінювати результати діяльності кожного з підрозділів компанії в реальному часі, забезпечуючи повний контроль над усіма аспектами фінансової діяльності. Завдяки обробці великих обсягів даних керівники можуть проводити детальний аналіз показників рентабельності, обсягів продажів, витрат на логістику, що допомагає підвищити ефективність

управлінських рішень. Аналітичні системи на основі Big Data дозволяють порівнювати реальні результати з плановими показниками, що допомагає вчасно виявляти відхилення і вживати заходів для покращення ефективності діяльності.

Таким чином, інтеграція сучасних інформаційних технологій у сферу управлінського обліку і прогнозування відкриває нові можливості для досягнення стратегічних цілей і підвищення фінансової стабільності компаній. Хмарні системи обліку забезпечують доступність даних у реальному часі, ERP-платформи інтегрують всі операційні процеси в єдину систему, а технології машинного навчання і Big Data дозволяють виявляти закономірності та створювати точні прогнози, адаптовані до зовнішніх умов. Це дозволяє компаніям не лише ефективніше використовувати ресурси, але й забезпечує гнучкість та готовність до адаптації в умовах мінливого ринку, що є важливим фактором для довгострокового зростання та розвитку.

Висновки до розділу 2

1. Інформаційні технології відіграють ключову роль у модернізації управлінського обліку та прогнозування діяльності підприємства, забезпечуючи керівництву доступ до актуальних фінансових даних і можливість їхнього глибокого аналізу. Це сприяє швидшому прийняттю обґрунтованих рішень, що є важливим у сучасних умовах швидких змін ринку.
2. Хмарні облікові системи, такі як QuickBooks Online, Xero та Zoho Books, значно спрощують процеси управлінського обліку, забезпечуючи доступність даних з будь-якої точки світу. Вони усувають необхідність у дорогій інфраструктурі, знижують витрати на технічну підтримку і дозволяють оперативно адаптувати фінансові плани відповідно до ринкових змін.
3. Інструменти бізнес-аналітики, наприклад Power BI, Tableau та Qlik Sense, підвищують ефективність управлінського обліку, надаючи можливість глибокого аналізу даних і візуалізації показників. Це дозволяє керівникам швидше ухвалювати рішення, ґрунтуючись на актуальній інформації, та ефективніше контролювати роботу підрозділів.

4. Застосування функцій прогнозування на основі історичних даних забезпечує компаніям можливість створення сценаріїв розвитку подій, що дозволяє уникати фінансових втрат і краще планувати бюджети. Прогностичні моделі, такі як ті, що використовуються в Power BI, забезпечують точність планування та зниження ризиків у фінансовій діяльності.
5. Машинне навчання відкриває нові можливості для управлінського обліку, дозволяючи автоматично виявляти аномалії у фінансових даних та забезпечуючи вищий рівень фінансової безпеки. Це допомагає фінансовим менеджерам запобігати ризикам і оперативно реагувати на можливі загрози.
6. Використання технологій великих даних (Big Data) в управлінському обліку забезпечує обробку значних обсягів інформації для більш детального аналізу ринкових трендів, поведінки споживачів та макроекономічних змін. Це сприяє прийняттю обґрунтованих стратегічних рішень з урахуванням усіх можливих факторів.
7. Інтеграція інформаційних технологій, таких як хмарні системи, бізнес-аналітика, машинне навчання та Big Data, дозволяє підприємствам ефективніше управляти фінансовими ресурсами, знижувати ризики та підвищувати точність управлінського обліку. Це забезпечує стабільність і стійкість розвитку компанії, а також підвищує її конкурентоспроможність в умовах швидких змін економіки.

РОЗДІЛ 3

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОПЕРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація бухгалтерського обліку за допомогою інформаційних технологій: практичний досвід

Використання інформаційних технологій дозволяє компаніям автоматизувати рутинні операції, підвищити точність і швидкість обробки даних, а також забезпечити прозорість фінансових операцій. В останні роки ERP-системи, хмарні платформи та аналітичні інструменти стали ключовими компонентами для багатьох підприємств, що прагнуть до підвищення ефективності обліку.

Прикладом успішного впровадження ERP-системи є компанія Siemens, яка інтегрувала SAP для управління своїми обліковими процесами. SAP, будучи однією з провідних ERP-систем, забезпечує централізацію всіх даних і процесів у єдиній системі, що дозволяє компанії мати повний контроль над фінансовими операціями. Завдяки SAP Siemens отримала змогу зменшити витрати на бухгалтерський облік, знизити час на підготовку звітності та забезпечити повну відповідність вимогам міжнародних стандартів. Згідно з дослідженням Томаса Девенпорта [29], ERP-системи не тільки інтегрують різні функції, такі як управління фінансами, запасами, логістикою, але й дозволяють компаніям адаптувати облікові процеси відповідно до своїх потреб. Це сприяє підвищенню ефективності роботи та зниженню операційних витрат завдяки автоматизації процесів і доступу до інформації в режимі реального часу.

В Україні ERP-системи, такі як «1С:Підприємство», стали популярними серед малих і середніх підприємств, оскільки ця програма дозволяє вести бухгалтерський облік, складати фінансову звітність і керувати складським обліком. Завдяки автоматизації розрахунків з клієнтами і постачальниками, контролю доходів і витрат «1С:Підприємство» дає можливість компаніям знизити кількість помилок і підвищити точність облікових операцій. Це рішення

також дозволяє інтегрувати облікові дані з іншими підсистемами, наприклад, CRM і HR, що забезпечує єдине інформаційне середовище для всієї компанії. Використання «1С:Підприємство» підвищує продуктивність бухгалтерів і спрощує управління фінансами, що особливо важливо для компаній з обмеженими ресурсами.

Хмарні платформи, такі як Xero і QuickBooks, також є потужними інструментами для автоматизації обліку, особливо для малого бізнесу. У Великобританії, наприклад, Xero широко використовується серед невеликих компаній для ведення обліку в хмарному середовищі. Це дозволяє користувачам отримувати доступ до облікових даних з будь-якого пристрою, що робить процес обліку мобільним і зручним. Крім того, хмарні платформи надають функції автоматизації таких процесів, як розрахунки, складання рахунків-фактур і управління касовими операціями. Дослідник Джеймс Фрімен [62] зазначає, що хмарні системи не тільки забезпечують доступність і мобільність, але й знижують витрати на ІТ-інфраструктуру завдяки можливості віддаленого зберігання даних і регулярним оновленням програмного забезпечення.

На великих підприємствах для автоматизації облікових процесів часто використовуються спеціалізовані платформи, такі як Oracle Financials. Це програмне рішення допомагає компаніям, як-от Johnson & Johnson, автоматизувати підготовку фінансової звітності, контролювати витрати і забезпечувати відповідність міжнародним стандартам звітності. Використання Oracle Financials дозволяє компаніям швидко створювати фінансові звіти, відстежувати витрати і доходи в різних підрозділах та інтегрувати ці дані в єдину систему. Це значно підвищує ефективність фінансового управління і дозволяє вчасно реагувати на зміни в фінансових показниках.

Українським прикладом успішного впровадження є платформа «Інтерактивна бухгалтерія», яка дозволяє автоматизувати облікові процеси, забезпечує інтеграцію з іншими системами управління та підтримує функції для аналізу фінансових результатів. Це програмне забезпечення дає змогу українським компаніям оптимізувати процеси підготовки звітності та

забезпечити високий рівень прозорості у веденні обліку. Як відзначають фахівці з фінансового консалтингу, використання таких рішень підвищує конкурентоспроможність компаній завдяки зниженню витрат на ведення обліку і підвищенню точності облікових даних.

Важливу роль у сучасному обліку також відіграють аналітичні платформи, такі як Tableau і Power BI, які дозволяють обробляти великі обсяги фінансових даних і створювати інтерактивні дашборди для візуалізації основних показників. Наприклад, компанія Coca-Cola активно використовує Tableau для аналізу фінансових показників, що дозволяє їм оцінювати ефективність витрат і рентабельність у різних регіонах. За допомогою інтерактивних дашбордів фінансові менеджери можуть швидко отримати повну картину фінансового стану підприємства і приймати рішення на основі актуальних даних. Такі аналітичні інструменти дозволяють значно підвищити прозорість фінансового обліку і покращують розуміння поточних тенденцій і змін.

Переваги впровадження інформаційних технологій у бухгалтерський облік очевидні: автоматизація процесів дозволяє зменшити витрати на ручну працю, підвищити точність облікових операцій, скоротити час на підготовку звітності та забезпечити прозорість фінансових операцій. Крім того, інформаційні технології сприяють підвищенню гнучкості та мобільності, що особливо актуально в умовах глобалізації та розвитку дистанційної роботи. Завдяки інтеграції різних облікових процесів у єдину систему компанії отримують можливість оперативно реагувати на зміни ринкових умов та ухвалювати обґрунтовані рішення на основі фактичних даних.

Використання цифрових рішень у бухгалтерському обліку дозволяє підприємствам підвищити продуктивність, знизити ризики помилок, прискорити обробку даних та забезпечити відповідність вимогам звітності. Це забезпечує не тільки покращення внутрішніх процесів, але й підвищення прозорості перед інвесторами та іншими зацікавленими сторонами, що є важливим для розвитку довіри до компанії та її фінансової стійкості на ринку.

Сучасні інформаційні технології значно розширюють можливості компаній у сфері бухгалтерського обліку, допомагаючи досягати не лише підвищення ефективності, а й прозорості, гнучкості та відповідності нормативним вимогам. Завдяки автоматизації рутинних облікових процесів, інтеграції даних у єдину систему, а також використанню потужних аналітичних інструментів компанії можуть впроваджувати нові стандарти точності й оперативності у фінансовому управлінні. Такі інструменти дозволяють організаціям суттєво скоротити час на обробку даних, зменшити кількість помилок, уникати дублювання інформації та швидше формувати звіти, що є надзвичайно важливим для прийняття стратегічних рішень.

Автоматизація облікових процесів має значний вплив на зниження витрат. Завдяки використанню ERP-систем, хмарних платформ та інших облікових рішень підприємства можуть автоматизувати такі процеси, як облік витрат, формування рахунків-фактур, управління дебіторською та кредиторською заборгованістю. Це дозволяє компаніям зосередитися на більш важливих аспектах бізнесу, мінімізуючи кількість ручної роботи. Зокрема, автоматизація дозволяє значно скоротити витрати на адміністративний персонал, зменшуючи кількість завдань, які виконуються вручну, та підвищуючи ефективність роботи співробітників. Завдяки цьому компанії можуть інвестувати більше ресурсів у стратегічні напрямки розвитку, такі як інновації, дослідження ринку та розширення клієнтської бази.

Інтеграція облікових даних у єдину систему сприяє покращенню управління фінансами на всіх рівнях підприємства. ERP-системи, такі як SAP і Oracle, забезпечують централізований доступ до даних про фінансові операції, витрати, доходи та бюджет компанії. Це дозволяє керівникам відстежувати всі фінансові процеси в реальному часі, виявляти проблемні місця, аналізувати ефективність підрозділів і вчасно реагувати на зміни. Така інтеграція значно підвищує прозорість управління, адже кожен підрозділ компанії має доступ до актуальних даних, що забезпечує цілісне уявлення про фінансовий стан організації та сприяє зниженню ризиків. Наприклад, у великих корпораціях,

таких як Siemens і Unilever, впровадження ERP-систем дозволило підвищити рівень взаємодії між підрозділами та забезпечити прозорість фінансових потоків, що позитивно вплинуло на прийняття стратегічних рішень.

Аналітичні інструменти, такі як Power BI та Tableau, дозволяють компаніям швидко аналізувати великі обсяги даних, що допомагає глибше розуміти фінансові процеси та приймати обґрунтовані рішення. Використання таких інструментів дозволяє виявляти тренди, аналізувати рентабельність, порівнювати фактичні показники з плановими і визначати причини відхилень. Це особливо важливо для компаній, які працюють у динамічних ринкових умовах і потребують можливості адаптувати свою стратегію на основі актуальних даних. Наприклад, у компанії Coca-Cola Tableau активно використовується для аналізу продажів, витрат і рентабельності, що дозволяє виявляти слабкі місця та потенційні точки росту. Завдяки такій аналітиці фінансові менеджери можуть точніше прогнозувати показники, швидше реагувати на зміни ринку і приймати стратегічні рішення, що допомагають зберігати конкурентну перевагу.

Впровадження хмарних облікових систем також сприяє підвищенню рівня мобільності та доступності інформації. Платформи, такі як Xero і QuickBooks Online, дозволяють компаніям вести облік з будь-якого місця, де є доступ до інтернету, що робить ці рішення особливо цінними для міжнародних корпорацій та підприємств з розгалуженою структурою. Хмарні рішення також забезпечують високий рівень захисту даних завдяки багаторівневому шифруванню і регулярному резервному копіюванню, що забезпечує безпеку фінансової інформації. Така доступність даних дозволяє компаніям реагувати на зміни в реальному часі, забезпечуючи своєчасний доступ до необхідної інформації для прийняття оперативних рішень.

Ще однією суттєвою перевагою інформаційних технологій у бухгалтерському обліку є відповідність нормативним вимогам. Багато облікових систем мають вбудовані функції для автоматизації формування звітності відповідно до вимог МСФЗ та GAAP, що є важливим для міжнародних компаній.

Наприклад, платформа Oracle Financials надає широкий спектр інструментів для складання звітності та управління фінансами відповідно до міжнародних стандартів. Це забезпечує не тільки відповідність вимогам регуляторів, але й підвищує рівень довіри з боку інвесторів і акціонерів. Компанії, що використовують такі системи, можуть швидко адаптуватися до змін у законодавстві та забезпечувати прозорість фінансової звітності, що позитивно впливає на репутацію та стабільність організації.

Таким чином, впровадження інформаційних технологій у бухгалтерському обліку надає компаніям значні переваги, зокрема автоматизацію процесів, підвищення точності облікових даних, зниження операційних витрат та покращення аналітичних можливостей. Інтеграція фінансових і операційних процесів у єдину систему, забезпечення доступності даних у режимі реального часу, а також можливість автоматичного складання звітності відповідно до міжнародних стандартів дозволяють компаніям забезпечити стійкий розвиток та підвищити свою конкурентоспроможність у сучасних ринкових умовах.

3.2. Напрями розвитку інформаційних технологій в оперативному управлінні та облікових процесах

Інформаційні технології, зокрема штучний інтелект (ШІ), автоматизація бізнес-процесів та аналіз великих даних (Big Data), стають невід'ємною частиною сучасного управління, надаючи нові можливості для ефективного обліку, контролю та аналізу діяльності підприємств. Завдяки цим інноваціям підприємства здатні підвищувати швидкість і точність ухвалення рішень, адаптуючись до ринкових змін і знижуючи ризики.

Штучний інтелект (ШІ) швидко інтегрується у бізнес-процеси, значно змінюючи підходи до управління й аналізу даних. ШІ здатен автоматично обробляти великі обсяги інформації, швидко виявляючи закономірності та аномалії. Як зазначає провідний дослідник у сфері ШІ Ендрю Нг [48], ШІ надає можливість аналізувати масиви даних з високою швидкістю й точністю, що

допомагає розкрити важливі тенденції для оперативного управління. У сфері обліку та фінансового аналізу ШІ здатен прогнозувати фінансові показники, оптимізувати управління запасами, аналізувати рентабельність продуктів, що полегшує управління ресурсами та оптимізацію операційної діяльності.

Наприклад, у корпорації IBM ШІ використовується для автоматизованого аналізу витрат, прибутковості та прогнозування попиту, що дозволяє значно знизити час на підготовку аналітичної звітності та підвищити точність даних. Крім того, ШІ дозволяє автоматизувати рутинні завдання, зокрема обробку рахунків-фактур, контроль витрат та перевірку відповідності транзакцій. Це знижує кількість помилок і підвищує загальну надійність облікових процесів. ШІ також здатен автоматично створювати звіти для керівництва, що забезпечує оперативний доступ до важливої інформації для стратегічного прийняття рішень. У перспективі використання ШІ надасть компаніям можливість будувати гнучкі моделі управління, що адаптуються до змін ринкових умов.

Автоматизація є ще однією важливою складовою сучасного управління, що дозволяє підвищувати ефективність, скорочувати витрати та мінімізувати ризики, пов'язані з людським фактором. Вона включає автоматизацію рутинних завдань, які потребують значних ресурсів і є критичними для повсякденного функціонування підприємства. Наприклад, автоматизація бухгалтерського обліку дозволяє швидко обробляти велику кількість фінансових транзакцій, розраховувати податкові зобов'язання, контролювати витрати та вести облік доходів.

Рішення для автоматизації, такі як RPA (Robotic Process Automation), стають все більш популярними в корпоративному середовищі, особливо для автоматизації рутинних завдань з високим обсягом даних. Згідно з дослідженням Томаса Девенпорта [29], автоматизація за допомогою RPA дозволяє компаніям досягати стабільної продуктивності, зменшуючи кількість помилок у процесах обліку та фінансового аналізу. Наприклад, завдяки RPA можна автоматизувати обробку рахунків-фактур, управління платежами та взаєморозрахунки з постачальниками, що забезпечує високу швидкість та точність виконання

завдань.

Автоматизація також дозволяє підвищити прозорість управління завдяки моніторингу операцій у режимі реального часу. Наприклад, у корпораціях таких як Siemens, автоматизація облікових процесів дозволяє виявляти і реагувати на фінансові відхилення ще до їхнього значного впливу на загальні фінансові показники. У майбутньому автоматизація стане важливою складовою адаптивного управління, що дозволить підприємствам ефективно використовувати свої ресурси та швидко реагувати на зміни.

Big Data або великі дані відіграють важливу роль у сучасному фінансовому аналізі й управлінні, оскільки дозволяють обробляти значні обсяги інформації для прийняття обґрунтованих рішень. Big Data – це технологія, яка забезпечує обробку великих обсягів різнотипних даних для отримання цінної аналітичної інформації. Великі дані дозволяють фінансовим аналітикам виявляти тенденції, проводити аналіз поведінки клієнтів, створювати прогнози на основі ринкових змін і оцінювати ризики.

Використання Big Data в обліку та аналізі дозволяє компаніям оптимізувати управління витратами, створювати точні прогнози і формувати комплексні сценарії для планування. Наприклад, з використанням Big Data компанії можуть аналізувати вплив макроекономічних факторів на власні показники, визначати сезонні коливання попиту, оцінювати рівень ризику в інвестиційних проєктах. Це дозволяє компаніям не тільки точно планувати фінансові результати, але й приймати більш обґрунтовані рішення, що відповідають зовнішнім змінам.

Такі компанії як Amazon використовують Big Data для аналізу ринку та прогнозування попиту, що допомагає їм оптимізувати запаси, планувати закупівлі і краще керувати логістичними процесами. Це дозволяє значно знижувати витрати, забезпечуючи безперебійну діяльність та задоволення попиту в умовах динамічного ринку. У майбутньому використання Big Data стане ще більш важливим для побудови адаптивних моделей управління і розробки довгострокових фінансових стратегій.

Очікується, що розвиток ІІІ, автоматизації процесів та Big Data матиме значний вплив на оперативне управління підприємствами у найближчі роки. Завдяки цим технологіям компанії зможуть підвищити швидкість і точність ухвалення рішень, зменшити операційні витрати та підвищити гнучкість управління. Інформаційні технології також забезпечують компаніям новий рівень адаптивності, оскільки дають змогу швидко реагувати на зміни у ринковому середовищі, керуючи своїми ресурсами більш ефективно.

Завдяки автоматизації процесів керівники зможуть зосередитися на стратегічних питаннях, оскільки більшість рутинних операцій будуть автоматизовані. Використання ІІІ дозволить прогнозувати показники на основі історичних даних і оперативно адаптувати фінансові стратегії відповідно до змін зовнішнього середовища. Алгоритми машинного навчання допоможуть уникнути ризиків, ідентифікуючи відхилення від нормальних показників на ранніх етапах. Аналітичні моделі на базі Big Data дозволять глибоко аналізувати ситуацію на ринку, виявляти тенденції і ухвалювати рішення з урахуванням усіх доступних даних, що сприятиме більш гнучкому і адаптивному управлінню.

У майбутньому підприємства зможуть використовувати інформаційні технології для створення комплексних цифрових систем управління, які забезпечуватимуть не лише поточне керівництво, а й стратегічне планування, враховуючи всі аспекти діяльності компанії.

Висновки до розділу 3

1. Розвиток інформаційних технологій значно впливає на оперативне управління підприємствами, особливо у сфері бухгалтерського обліку та фінансового контролю. Використання ERP-систем, хмарних платформ та аналітичних інструментів дозволяє компаніям оптимізувати облікові процеси, підвищувати точність і швидкість обробки даних, а також забезпечувати високу прозорість фінансових операцій. Завдяки впровадженню цих рішень підприємства можуть знижувати витрати, зменшувати ризик помилок та забезпечувати своєчасний доступ до актуальної інформації для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень.

2. Практичний досвід компаній, як-от Siemens, Johnson & Johnson, Coca-Cola та інших, демонструє переваги інтеграції сучасних облікових систем, таких як SAP, Oracle Financials, Xero та QuickBooks. Зокрема, ці системи забезпечують не лише ефективне управління фінансовими потоками, але й дозволяють інтегрувати фінансові дані з іншими бізнес-процесами, створюючи єдину інформаційну інфраструктуру компанії.
3. Хмарні платформи надають нові можливості для мобільності та доступності, що особливо актуально для міжнародних корпорацій та підприємств із віддаленими співробітниками. Завдяки можливості доступу до даних з будь-якого пристрою, хмарні облікові рішення забезпечують гнучкість управління та знижують витрати на підтримку IT-інфраструктури.
4. Впровадження аналітичних платформ, таких як Tableau та Power BI, допомагає фінансовим менеджерам не лише здійснювати аналіз поточних показників, але й прогнозувати розвиток подій. Це дозволяє краще контролювати витрати, оптимізувати фінансові операції та ухвалювати стратегічні рішення на основі точних даних.
5. Таким чином, інформаційні технології у сфері бухгалтерського обліку та фінансового контролю стають важливим елементом для підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємств. Інтеграція цифрових рішень у процеси управління дозволяє компаніям більш ефективно розподіляти ресурси, знижувати витрати та покращувати якість управлінських рішень, що сприяє сталому розвитку в умовах глобалізації та підвищеної конкуренції.

ВИСНОВКИ

1. Використання сучасних інформаційних технологій дозволяє значно підвищити ефективність управлінських процесів підприємства, забезпечуючи оперативний доступ до актуальних даних, автоматизацію облікових операцій та інтеграцію інформаційних потоків у всіх підрозділах. Це сприяє точнішому контролю за фінансами, скорочує час на виконання рутинних завдань і підвищує загальну продуктивність організації, особливо в умовах динамічного ринку, коли своєчасність інформації стає вирішальним фактором для прийняття управлінських рішень.
2. ERP-системи, такі як SAP та Oracle, дозволяють створити єдину інформаційну базу, де об'єднуються всі аспекти облікових і фінансових процесів, надаючи керівництву повний контроль і доступ до актуальних даних у режимі реального часу. Це дає можливість оперативно реагувати на зміни в ринкових умовах, підтримувати прозорість у фінансових операціях і знижувати ризики помилок, що виникають при ручному введенні даних. ERP-системи також сприяють швидкій адаптації до змін у бізнес-середовищі.
3. Інструменти бізнес-аналітики, такі як Power BI та Tableau, надають можливості для проведення поглибленого аналізу фінансових показників, допомагаючи керівникам виявляти слабкі сторони та ефективно керувати фінансовими ресурсами. Ці інструменти дозволяють зручно візуалізувати дані, що підвищує якість аналізу, надаючи вичерпну інформацію для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень, а також дає можливість формувати звіти для різних рівнів управління.
4. Хмарні облікові системи, такі як Xero та QuickBooks Online, надають підприємствам можливість зберігати фінансові дані на віддалених серверах, що знижує витрати на підтримку локальної IT-інфраструктури. Крім того, доступ до даних з будь-якої локації підвищує гнучкість управління та дозволяє ефективніше працювати в умовах дистанційної роботи. Хмарні системи також забезпечують безпеку даних завдяки регулярному резервному копіюванню та високому рівню захисту інформації.

5. Застосування машинного навчання у фінансовому аналізі дозволяє автоматично виявляти аномалії у фінансових потоках, ідентифікувати можливі ризики та прогнозувати потенційні проблеми на основі історичних даних. Це забезпечує додатковий рівень безпеки, знижуючи ймовірність шахрайських дій та людських помилок, а також полегшує управління ризиками, даючи компанії можливість вчасно реагувати на небезпеки.
6. Технології Big Data у фінансовому обліку дозволяють обробляти великі обсяги інформації в реальному часі, що значно спрощує аналіз ринкових тенденцій і динаміки попиту. Використання великих даних у фінансовому плануванні дозволяє компаніям ухвалювати обґрунтовані стратегічні рішення з урахуванням широкого кола змінних, таких як економічні умови, поведінка споживачів та макроекономічні фактори.
7. Блокчейн-технології у фінансових операціях підвищують прозорість та надійність облікових даних. Блокчейн дозволяє зберігати всі транзакції у вигляді незмінних записів, що усуває можливість фальсифікації або шахрайства. Завдяки цьому підприємства можуть спростити процеси аудиту та забезпечити високу довіру з боку партнерів і регуляторів. Це особливо актуально для великих компаній, що працюють у сферах, де важлива повна прозорість фінансової діяльності.
8. Інтеграція різних бізнес-платформ, таких як ERP, CRM і SCM, в єдину інформаційну систему дозволяє значно підвищити точність та своєчасність облікових операцій, забезпечуючи актуальність даних для прийняття рішень. Це сприяє ефективному управлінню ресурсами, оскільки інформація про всі бізнес-процеси стає доступною для всіх зацікавлених підрозділів, що дозволяє знизити витрати та підвищити продуктивність.
9. Аналітичні інструменти для оцінки фінансових ризиків дозволяють керівникам оцінювати та прогнозувати можливі фінансові труднощі, оптимізуючи витрати та своєчасно коригуючи стратегії. Це дає можливість оперативно адаптуватися до змін на ринку та мінімізувати ризики, пов'язані з фінансовою діяльністю, що забезпечує більшу фінансову стабільність.

підприємства.

10. Інформаційні технології в оперативному обліку та фінансовому контролі сприяють підвищенню конкурентоспроможності підприємства. Завдяки автоматизації облікових процесів, інтеграції цифрових рішень, застосуванню аналітики та забезпеченню безпеки даних компанії можуть краще управляти своїми ресурсами, уникати фінансових втрат та швидше адаптуватися до ринкових змін, що є важливими факторами для довгострокового розвитку та успішного функціонування в умовах глобалізації.

Список використаних джерел

1. 1С:Підприємство – комплексна система для автоматизації обліку та управління. Офіційний сайт компанії «1С». URL: <https://1c.ua/uk/products/1c-pidpriemstvo>.
2. Hlopendave: Курс з Роботи з Великими Даними. Hlopendave, 2024.
3. Oracle Financials – рішення для управління фінансами. Офіційний сайт Oracle. URL: <https://www.oracle.com/financials>.
4. Oracle. Офіційний сайт компанії Oracle. URL: <https://www.oracle.com>.
5. Power BI – інструмент для візуалізації даних. Офіційний сайт Microsoft Power BI. URL: <https://powerbi.microsoft.com>.
6. QuickBooks Online – онлайн-сервіс для ведення бухгалтерії. Офіційний сайт QuickBooks. URL: <https://quickbooks.intuit.com>.
7. SAP. Офіційний сайт компанії SAP. URL: <https://www.sap.com>.
8. Tableau – платформа для бізнес-аналітики. Офіційний сайт Tableau. URL: <https://www.tableau.com>.
9. Xero – хмарна платформа для бухгалтерського обліку. Офіційний сайт Xero. URL: <https://www.xero.com>.
10. Zavidna, L., Mykolaichuk, I., & Namliiev, Y. (2024). Business restructuring as a strategy for enterprise adaptation to changes in war conditions. *Expert*, 5-28. DOI: 10.62034/2815-5300/2024-v1-i3-001.
11. Балабанов О. М. Аналітика великих даних: принципи, напрямки і задачі (огляд). *Проблеми програмування*. 2019. № 1. С. 75–85.
12. Беккер Г. Людський капітал: теоретичний та емпіричний аналіз, з особливою увагою до освіти / пер. з англ. А. М. Лісенкова. Київ: Наукова думка, 2015. 312 с.
13. Белова І. М., Ярощук О. В. Сучасна парадигма цифрової економіки та її методологія. Розвиток цифровізації обліку, оподаткування, аналізу і контролю в управлінні підприємствами: монографія / Р. Ф. Бруханський, П. Р. Пуцентейло [та ін.]. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2021. С. 24–53.

14. Белова І., Гомотюк А., Ярощук О. Цифрова трансформація управлінських та бізнес-процесів в Україні під час воєнного стану. Економічний аналіз. 2024. Том 34. № 1. С. 42-52.
15. Белова І., Ярощук О., Гомотюк А. Розвиток процесів цифровізації в Європейському Союзі: перспективний досвід для України. Економічний аналіз. 2023. Том 33. № 1. С. 180-191.
16. Білоус О. С. Трансформація бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки. Галицький економічний журнал. 2023. Т. 83, № 4. С. 56–61.
17. Бойко В. С., Коломієць Н. В. Роль бізнес-аналітики у фінансовому контролі підприємства. Економіка та управління. 2020. № 6. С. 47–54.
18. Бруханський Р. Ф. Блокчейн vs розподілений реєстр // Цифрова економіка: тренди та перспективи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 25 жовтня 2018 р.). Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2018. С. 51-53.
19. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень і викладання облікових дисциплін : навчально-методичний посібник для студентів спеціальності „Облік і оподаткування”. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 174 с.
20. Бруханський Р. Ф., Спільник І. В. Цифровий облік: поняття, витоки та актуальний дискурс. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2020. Випуск 3-4. С. 7-20.
21. Бруханський Р., Спільник І. Бізнес-аналітика vs. бізнес-аналіз: сучасний дискурс, модель професійної компетенції ініціатора позитивних змін. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2022. Випуск 1-2. С. 7-21.
22. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень. Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. 208 с.
23. Бруханський Р. Ф., Пуцентейло П. Р. Методичні рекомендації до написання кваліфікаційних робіт ОС «магістр» із спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійна програма «Бізнес-аналітика та

- управління інноваційними системами». Тернопіль : ФОП Осадца Ю.В., 2022. 28 с.
- 24.Букало Н. А. Автоматизація обліку в сучасних умовах. Економічний вісник університету. 2014. Вип. 22(1). С. 7–12.
 - 25.Великі дані для успіху малого бізнесу. СОІ. 2024.
 - 26.Великі дані та аналітика: можливості для розвитку бізнесу. Pinta. 2024.
 - 27.Вікстен Д. Автоматизація виявлення ризиків за допомогою машинного навчання. Фінансовий огляд. 2022. № 7. С. 14–21.
 - 28.Ігнатенко С. В., Томашук І. В. Сучасні тенденції автоматизації та цифровізації управлінського обліку в аграрних підприємствах: економічний аспект. Економічний простір. 2024. № 191. С. 465–472.
 - 29.Девенпорт Т. О. Підприємницькі інформаційні системи: як ERP змінюють бізнес / пер. з англ. Київ: Основи, 2010. 320 с.
 - 30.Девенпорт Т., Харріс Дж. Аналіз великих даних у бізнесі: як великі дані змінюють спосіб прийняття рішень / пер. з англ. Київ: Наш формат, 2017. 320 с.
 - 31.Дрезнер Г. Використання бізнес-аналітики в управлінському обліку. Фінансовий менеджмент. 2021. Т. 15, № 2. С. 78–85.
 - 32.Дрезнер Г. Використання великих даних у фінансовому прогнозуванні. Журнал бізнес-аналітики. 2020. Т. 9, № 2. С. 88–95.
 - 33.Друкер П. Ф. Менеджмент: завдання, обов'язки, практика / пер. з англ. О. Г. Зуенок. Київ: Лібра, 2010. 384 с.
 - 34.Епоха «Big Data». Аналітика даних і кейси великих компаній. Мінфін. 2024.
 - 35.Інтерактивна бухгалтерія – хмарний сервіс для автоматизації обліку. Офіційний сайт «Інтерактивна бухгалтерія». URL: <https://ibuhgalter.net>.
 - 36.Каплан Р., Нортон Д. Збалансована система показників / пер. з англ. М. Назарова. Київ: ВД «Дім Хазяїна», 2011. 280 с.
 - 37.Картер Б., Хіндс Дж. Управління ресурсами: підходи та інструменти / пер. з англ. О. Трохимчук. Київ: Альпіна Паблішер, 2010. 220 с.

38. Кастельс, М. Інформаційна епоха: економіка, суспільство і культура. Київ: Видавництво Основи, 2014.
39. Ковальчук І. В. Управлінський облік бізнес-процесів в умовах діджиталізації. Економіка та суспільство. 2023. Вип. 52. С. 341–347.
40. Кросбі Ф. Як досягти якості: методи, які працюють / пер. з англ. А. Кондратенко. Київ: Бібліотека якості, 2009. 240 с.
41. Кузь В. І. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах цифровізації господарських та управлінських процесів. Бізнес-інформ. 2021. № 6. С. 197–204.
42. Кушнір О. К., Чаплінський В. Р. Статистичні методи аналізу великих даних. Modern Economics. 2023. № 1. С. 45–52.
43. Лучик С. Д. Інформаційні технології в обліку в Україні: сучасний стан використання і розвитку. Науковий вісник ЧНУ імені Петра Могили. 2019. Вип. 2(1). С. 45–50.
44. Мальська М. П., Лазор О. Й. ERP-системи в обліку та аналізі діяльності підприємства. Науковий вісник НЛТУ України. 2019. № 5. С. 33–40.
45. Маслоу А. Мотивація і особистість / пер. з англ. О. Драгоманова. Київ: Видавництво «Либідь», 2016. 382 с.
46. Мацків О. І. Інформаційні технології бухгалтерського обліку в умовах діджиталізації. Науковий вісник ОНЕУ. 2023. Вип. 312–313. С. 67–75.
47. Мінцберг Г. Структура в кулаці: створення ефективної організації / пер. з англ. С. Горбовця. Київ: Основи, 2011. 512 с.
48. Нг Е. Вплив машинного навчання на прогнозування витрат та доходів. Журнал економічних досліджень. 2021. Т. 18, № 3. С. 55–62.
49. Нг Е. Машинне навчання для прогнозування фінансових показників. Журнал штучного інтелекту. 2020. Т. 12, № 4. С. 112–119.
50. Нобель Д. Хмарні облікові системи: переваги та виклики. Журнал інформаційних технологій. 2022. № 3. С. 45–52.
51. Панченко В. Г. Вплив цифрової трансформації на бухгалтерський облік. Науковий вісник ОНЕУ. 2023. Вип. 312–313. С. 134–141.

- 52.Пастушенко Л. М., Ткаченко Н. І. Використання хмарних технологій у фінансовому обліку. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2021. № 3. С. 56–62.
- 53.Пілевич Д. В. Трансформація системи бухгалтерського обліку в умовах розвитку цифрових технологій. Економіка та держава. 2020. № 3. С. 149–157.
- 54.Подвальницький І. М. Вплив штучного інтелекту на управління фінансовими потоками. Сучасні інформаційні системи. 2022. № 4. С. 102–109.
- 55.Портер М. Конкурентна перевага: як досягти високих результатів та забезпечити стабільний розвиток підприємства / пер. з англ. С. Поворозника. Київ: Видавництво «КМ-Букс», 2018. 400 с.
56. Пуцентейло П. Р., Гуменюк О. О. Цифрова економіка як новітній вектор реконструкції традиційної економіки. Інноваційна економіка. 2018. № 5-6 (75). С. 131-143.
- 57.Рассел С., Норвіг П. Штучний інтелект: сучасний підхід / пер. з англ. – 4-е вид. Київ: Вільямс, 2021. 1152 с.
- 58.Ратинський В. В. Інформаційні технології в бухгалтерському обліку: перспективи та проблеми. Економіка, фінанси, право. 2021. № 4/1. С. 18–22.
- 59.Савчук Р. Р., Кірста Н. А. Управління бізнес-процесами на підприємстві шляхом переходу на систему SAP ERP. IEEE Conference of Russian Young Researchers in Electrical and Electronic Engineering (EIConRus). 2019. С. 1467–1470.
- 60.Тапскотт Д., Тапскотт А. Блокчейн-революція: як технологія змінює гроші, бізнес і світ. Львів: Літопис, 2018. 432 с.
- 61.Томчук О. В. ERP системи та їх місце в управлінському обліку. Журнал фінансового та управлінського обліку. 2019. Вип. 1. С. 123–130.
- 62.Фрімен Дж. Хмарні технології в бухгалтерському обліку: переваги та виклики. Міжнародний журнал бухгалтерського обліку. 2019. Т. 54, № 2. С. 123–135.

- 63.Хаббард Д. Кількісне управління ризиком: застосування вимірювання ризику для прийняття обґрунтованих рішень / пер. з англ. В. Курганова. Київ: Вид-во «Діловий світ», 2012. 368 с.
- 64.Хаббард Д. Як виміряти будь-що: оцінка нематеріальних активів у бізнесі. Харків: Фоліо, 2012. 368 с.
- 65.Хопкінс Дж. Хмарні платформи в обліку: безпека та ефективність. Журнал обліку та фінансів. 2023. № 5. С. 22–29.
- 66.Чому аналітика даних є ключовою для успіху в сучасному бізнесі? YouControl Market. 2024.
- 67.Штучний інтелект: сучасний підхід — Вікіпедія.